

Türkiye'nin Bill Gates'i

Tüm dünyada onun adı yenilik ve gelecek kelimeleriyle birlikte anılıyor. O, dünya çapında bir fikir adamı ve yenilik öncüsü. Aynı zamanda sınır tanımayan ticari başarılar yakalamış büyük bir işadamı. Geleceğin efendisi, Alphan Manas

GS, Deniz Taksi ve İddaa gibi bilinen projelerin yanı sıra ülkemizin en önemli teknolojik altyapı projelerinin altında onun imzası var. Brightwell Holdings BV yöneticisi, World Future Society (Dünya Fütüristler Derneği) Türkiye Başkanı fikir ve iş adamı Alphan Manas dünyanın ve Türkiye'nin geleceğini biçimlendirecek yeni akımlar konusunda neler düşünüyor?

Bir proje adamının prensipleri ve karakteri sizce nasıl olmalı?

Bir işadamının sabit bir prensibi yoktur. Bir fikir adamının en önemli prensibi ise herkesten farklı görebilmektir. Girişimciler geçmişteki tecrübelerine dayanarak, olaylara rakiplerinden farklı bakabilmelidir. Benim inovasyona yatkın bir girişimci olarak 25 yıllık iş tecrübemle yeniliklere karşı bir farkındalığım var. Yeni fikirlerin arkasından koşma motivasyonum rakiplerime göre daha fazla.

İyi bir fikir nedir, nasıl anlaşılır?

Bu kişiden kişiye değişir tabii ama benim açımdan iyi fikir mutlaka özgün olmalıdır. Ben girdiğim işlerde fikrin özgün olmasına dikkat ederim. Özgün bir fikir, devlet tarafından tek firmaya verilmiş bir hakla korunuyor olabilir ya da uzun süre tekrarlanmayacak bir teknolojiye sahiptir, bir ürüne patentle ya da inovasyonla korunuyor olabilir. Projeye giriş bariyeri yüksek yani rakiplerin piyasaya girişi için geçecek zaman uzun olmalıdır. Doymuş bir pazarda yatırım yapmak doğru olmaz. Ben bundan sonra sadece teknoloji ve yenilik konusunda yatırım yapacağım.

Başlarken olumsuz tepkiler aldığınız bir projeniz oldu mu?

Neredeyse hepsinde olumsuz tepkiler aldım desem yalan olmaz. İddaa örneğinde ilk olumsuz tepki bizzat Mehmet Emin Karamehmet ve Murat Vargı'dan geldi. Bu işin olmayacağını, çok zor olduğunu söylediler. Deniz Taksi projesinde

Gelecek bilişimde
İşadamı, artık yatırımlarını bilişim ve teknoloji üzerine yapacağını söylüyor

konunun uzmanları bunun imkânsız olduğunu söylediler. 1993 yılında OGS gündeme geldiğinde, "Türkiye böyle teknolojik ürünlere yatkın değildir" ya da "Saçma sapan şeylerle uğraşmayın" şeklinde tepkiler aldım. Bu tepkiler beni daha da cesaretlendirdi. Ben de hatalar yaptım ama sonuçta bakılırsa çok da hata yapmamışım demek ki.

Düşünüp, vazgeçip ardından pişman olduğunuz bir fikriniz var mı?

Hem de çok var. Babamın bilişimci olmasına paralel olarak bir Yahoo, bir Google kurma şansımız vardı. Ben internetle 1986 yılında tanıştım, akademik interneti o zaman gördüm; zaten WorldWideWeb 1995'te ortaya çıktı. Ben o senelerde ne yazık ki ABD'de tekstil ve konfeksiyon eğitimi alıyordum. Bir zaman sonra bunun bir hata olduğunu anlayıp sektör değiştirdim. Tabii ölçek ekonomilerine bakarsanız Türkiye'nin en başarılı internet projesi Bilyoner'dir, onun da proje lideri bendim.

Türkiye'de girişimciliğin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Bugüne kadar 12 üniversitede girişimcilik anlattım. Ben öncelikle parasal değerlerden bahsediyorum. Geçtiğimiz günlerde bir arkadaşımız "Paradan çok fazla bahsettiniz" dedi. "Benim bir arabam, bir evim, bir yazlığım olsun, yeter" diyorsanız büyük bir girişimci olamazsınız. Richard Branson bir konuşmasında şöyle diyor: "Benim bankada paramın durmasını gerektirecek bir durum yok. Paramı harcayayım, artanı bankada duracağına yatırımda dursun." Türkiye gibi krize yatkın ülkelerde doğal olarak insanlar paralarını bankada tutuyorlar ama faizlerin düşmesi aslında girişimcilik için iyi bir motivasyon. Fakat kültür, eğitim ve birikim olarak ne yazık ki bir girişimciliğe yatkın bir millet değiliz. X ve Y kuşaklarının sonlarında, özellikle '76 ve '78 doğumlulardan sonra bence girişimci bir kuşak oluşacak. "Ayakkabı boyayarak zengin olduk" kültürünün Türkiye'den uzaklaşması gerekiyor. Benim gözümde gerçek girişimci eğitilmiş, birikimli, kültürlü girişimcidir.

Yeni fikirlerin önü nasıl açılmalı?

Girişimciler devlet desteği beklemekten vazgeçmeli. Ülkedeki yatırım ortamının rahatlaması gerekiyor, piyasaya güven gerekiyor. Amerika ve İngiltere'de özel borsalar da var. Türkiye'de halka açık şirket sayısı 300'den az, oysa bence bu sayı en az 1500 hatta 2000 olmalı. Bunun için halka açılma şartlarının değişmesi gerekir. Çelişen İşletmeler Piyasası adlı bir KOBİ borsası gündemde şu anda. Ben bunun uzun vadede piyasaya çok büyük katkısı olacağını düşünüyorum. Bu

borsa para girişini hızlandıracak; zaten girişimcinin önündeki en önemli engel para. Bu tarz finansman enstrümanlarının artması gerekiyor.

Türkiye girişimcileri bu ekonomik durumda ne yapmalı?

Ben "krizi fırsata çevirme" söyleminden nefret ediyorum ama bu ekonomik krizle beraber dünyada çok önemli fırsatlar ortaya çıktı. Örneğin yıllardır marka yaratma çabasında olduğumuz konfeksiyon sektöründe yabancı markaların ortaklaşa girişimlerle satın alınabileceğini düşünüyorum. Bunun dışında yurt dışında sıkıntıda olan, iflas masasında olan hatta

"100 MİLYON DOLARLIK YATIRIMLA YENİ BİR İLAÇ ÜRETİM PROJESİNİ TÜRKİYE'YE GETİRECEĞİM"

varlıkları satışa çıkmış, Türkiye'ye teknoloji olarak getirebileceğimiz şirketler var. Yeni teknoloji üretmektense bu tarz şirketlerin satın alınabileceğini düşünüyorum. Bor üzerine çok konuşuluyor. Bor konusundaki patentlerin %80'i Amerikalı ve Japonların elinde. Bu patentlerin etrafından dolaşip iş yapamazsınız. Geçtiğimiz gün Alfred Mann ile bir toplantıydık. Artan araştırma geliştirme giderleri nedeniyle şirketlerin birleşmeye yöneldiklerine işaret etti. Dünya devleri birleşirken Türklerin bireysel olarak ileride yeni teknoloji geliştirmeleri biraz Don Kişotluk oluyor. Akıllı davranmamız ve birleşmemiz gerekiyor.

Sizin şu anda üzerinde durduğunuz bir proje var mı?

Görüşmemizden bahsettiğim Alfred Mann, MannKind biyokimya şirketinin sahibi. Şu anda astım ilaçları gibi nefes yoluyla alınan bir insülin aparatı üzerinde çalışıyorlar. Bu projeye 1,2 milyar dolar yatırmışlar. Daha önce Pfizer benzer bir ürüne olan 4 milyar dolar yatırım başarılı olamamıştı. Bu ilaç onay alırsa -ki almaması için hiçbir neden yok.

Türkiye'de üretilip Rusya ve Ortadoğu pazarına girmesi için gereken yatırımı gerçekleştirmeyi istiyorum. 100 milyon dolarlık bir yatırımla bu proje Türkiye'ye getirilebilecek. Devlet destek olacak, "vergi almıyorum" diyecek. Zaten devletin desteği bu olmalı. Devletten para istemiyoruz; devletten para isteyen bir yatırım zaten başarılı olamaz. Gerçek girişimcilik bu değil elbette. Bardakta makarna da bir girişim ama bir Alphan Manas girişimi değil. Benim yaptığım projelerden devletin cebine yılda 1 milyar dolar para giriyor. Bir vatandaş olarak vazifemi fazlasıyla yaptığımı düşünüyorum.

İleri teknoloji

Alphan Manas özellikle yeni enerji teknolojileri üzerine çalışıyor

Bireysel özgürlük

Modern klasik Wiesmann GT MF4 size özel bir otomobil

Klasik otomobiller söz konusu olduğunda kimse İngilizlerin eline su dökemez. Ama Rolls Royce, Morgan ve Aston Martin gibi asırlık devlerin artık dişli bir rakibi var. 1985 yılında Martin ve Friedhelm kardeşlerin kurduğu Wiesmann Orta Avrupa'nın en güçlü klasik modellerini üretiyor. Sekiz silindireli BMW N62 motora sahip 367 beygir gücündeki Wiesmann GT MF4 gerçek bir otomobil başyapıtı. Modelin bireyler için en ince ayrıntısına kadar özelleştiriliyor olması da verdiğiniz paranın hakkını tam olarak almanızı garanti ediyor. wiesmann.com

